

Russische demonstranten tegen Poetin en oorlog zijn van klei. ‘Mijn mannetjes en ik zijn een straatbende’

Achtergrondartikel uit het ND, door [Alexander Dommerholt](#), dinsdag 9 januari 2024

Kleien als verzetsdaad: is het dapper of juist belachelijk? Met de oorlog in het achterhoofd en verkiezingen voor de deur kiezen sommige Russen ervoor om met klei en Lego hun onvrede uit te drukken. ‘Jullie regering gaat hier echt niet van omvallen, behalve dan van het lachen.’

Kleipoppetjes met teksten als 'wij willen vrede!' en 'slachting in Bucha!' worden door Russen gebruikt om te protesteren tegen de oorlog. Beeld Malenkiy Piket

MOSKOU

In een klein hoekje, aan de voet van het ‘monument voor de heldhaftige brandweerlieden van Leningrad’, heeft iemand een flinke klodder kauwgom geplakt. Tenminste, van een paar meter afstand lijkt het daarop. Ga je veel dichterbij staan, dan zie je dat het een paars figuurtje van klei is dat een blanco papiertje omhoog houdt. Is het moderne kunst? Is het een speelgoedje dat een kind is kwijtgeraakt? Nee, het is een Russische protestactie.

Het betekent dat protest in Rusland niet dood is, maar je moet er wel met een vergrootglas naar zoeken. Niet voor niets heet deze vorm van protesteren ‘nanoprotest’. Met piepkleine kleipoppetjes, tekeningetjes en speelgoed spreken Russen hun onvrede uit over de oorlog in Oekraïne of Poetin. Iets anders durven ze niet meer: het is te gevaarlijk.

Toen de oorlog in Oekraïne uitbrak, durfden sommige Russen het nog aan om zelf de straat op te gaan. Deze demonstraties werden door de politie echter met bruto geweld beëindigd en duizenden mensen verdwenen achter de tralies. Sindsdien is het protest in Rusland verdreven naar vensterbanken, trapleuningen en andere plekjes in de openbare ruimte die nauwelijks opvallen.

speelgoedberen

Een van de initiatiefnemers achter de protesten is een anonieme Russische kunstenaar uit Sint-Petersburg, die alleen onder de naam 'Jevgeni' bekend is. Op zijn Instagrampagina met de naam 'Malenkiy Piket' ('klein protest') plaatste hij foto's van kleimannetjes, voorzien van tekstjes als 'vrede', 'geen oorlog' en 'nee!'.

'Mijn kleine mannetjes en ik zijn een straatbende. Doordat ik dit doe, voel ik me niet waardeloos', lichtte hij zijn acties aan de BBC toe. Zijn voorbeeld werd gevolgd door tientallen anderen, die Jevgeni hun foto's van eigen protesten op microniveau toesturen.

Nieuw is dit fenomeen niet. Al in 2012 vond in de Siberische stad Barnaoul een nanoprotest plaats tegen corruptie. Openlijk demonstreren mocht van de autoriteiten niet, waardoor enkele inwoners op het idee kwamen om Lego-mannetjes en speelgoedberen met protestborden in te zetten.

Het stadsbestuur van Barnaoul verbood ook dit protest en haalde daarbij een wetsartikel aan dat voorschrijft dat alleen Russen mogen demonstreren in Rusland. 'U zult begrijpen dat speelgoedartikelen, en al helemaal geïmporteerd speelgoed uit het buitenland, geen Russische staatsburgers zijn', zei woordvoerder Andrei Ljapoenov van Barnaoul om het besluit toe te lichten.

'De zogenaamde Russische oppositie is een symbool voor onbenulligheid. Het resultaat is dat kleipoppetjes met een bordje waar alleen maar 'nee' op staat, de Russische regering moeten overweldigen.'

Maar het idee verspreidde zich over Rusland en is sinds het uitbreken van de oorlog in Oekraïne nieuw leven ingeblazen.

Oekraïne

Wie denkt dat de acties van de demonstranten in Oekraïne worden toegejuicht, heeft het mis. Sociale media staan vol met reacties van Oekraïners die de draak steken met deze nanoprotesten, of er juist boos van worden en Russen een gebrek aan moed verwijten.

Ook grote Oekraïense media hebben de protesten opgemerkt, zoals *Telebachennya Toronto*, een satirisch nieuwskanaal op YouTube dat maandelijks miljoenen kijkers trekt. In december wijdde het kanaal een hele aflevering aan het fenomeen en ook in dit geval konden de Russische demonstranten op geen enkele sympathie rekenen.

'De Russische regering gaat hier echt niet van omvallen, behalve dan van het lachen', concludeert presentatrice Jaroslava Kravchenko schertsend. 'De zogenaamde Russische oppositie is een symbool voor onbenulligheid. Ze vinden het te moeilijk en te gevaarlijk om te demonstreren. Het resultaat is dat kleipoppetjes met een bordje waar alleen maar 'nee' op staat, de Russische regering moeten overweldigen.'

Toch lopen de mensen achter de nanoprotesten wel degelijk gevaar in Rusland. Sasha Skotsjilenko, een kunstenaar uit Sint-Petersburg, verwisselde prijskaartjes in een supermarkt met anti-oorlogsteksten. In november werd zij veroordeeld tot zeven jaar cel voor 'het in diskrediet brengen van het Russische leger'.

<https://www.nd.nl/nieuws/buitenland/1207527/russische-demonstranten-tegen-poetin-en-oorlog-zijn-van-klei-#/reader>

[LEES OOK: Ruim acht jaar strafkolonie voor Russische tv-journalist, na een protest van twaalf seconden](#)

